

Patientsäkerhet vid antibiotikaanvändning och antibiotikaresistens

”Strategier för arbete mot antibiotikaresistens”

Stockholm, 18 november 2008

Lars-Erik Holm, Socialstyrelsen

Antibiotikaresistens

- Inte enbart en smittskyddsfråga
- I högsta grad en patientsäkerhetsfråga
 - för den enskilda patienten
 - för hela sjukvården

Patientsäkerhet

Innebär att:

- ställa korrekt diagnos och, när det behövs, ge en korrekt antibiotikabehandling (preparat, dosering, behandlingstid)
- använda antibiotika på ett sådant sätt att risk för resistensutveckling minskar och därmed verksamma antibiotika finns när de behövs
- hålla en god hygienisk standard i vården för att förebygga spridning av (resistenta) bakterier

Socialstyrelsens uppdrag

- Normering
- Tillsyn
- Kunskapsåterföring
- Samordning av smittskyddet på nationell nivå

Normering

- Kvalitet och patientsäkerhet
- Läkemedel
- Vaccinationer
- Basal hygien

Tillsyn

- Inkomna ärenden:
 - lex Maria-fall angående spridning av MRSA, ESBL och VRE
- Egeninitierade ärenden:
 - nationella projekt: vårdhygien
 - regionala projekt: basal hygien, överbeläggningar

Kunskapsåterföring

- Kunskapsunderlag:
 - Att förebygga vårdrelaterade infektioner
 - Handläggning av vårdpersonal med MRSA
- Rapporter:
 - Tillsynsprojekt, ex *Vårdhygien i praktiken*
 - Regeringsuppdrag, ex den aktuella *Inventering av antibiotikaanvändningen i hälso- och sjukvården*
 - Projekt, ex *God hygienisk standard i kommunal vård, omsorg och hemsjukvård*

Myndighetssamverkan om antibiotikaresistens

- Regeringens proposition (2005/06:50) *Strategi för ett samordnat arbete mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade sjukdomar.*
- Socialstyrelsen samverkar bl.a. med
 - Smittskyddsinstitutet och Strama
 - Läkemedelsverket
 - Jordbruksverket
 - Statens Veterinärmedicinska Anstalt
 - Landstingens smittskyddsläkare

Samverkan utanför Sverige

- För att bromsa resistensutvecklingen krävs förutom samverkan även samverkan med andra länder
 - i Norden
 - inom EU
 - internationellt genom WHO
- Socialstyrelsen är nationell kontaktpunkt inom EU för arbetet mot antimikrobiell resistens och inom WHO för Internationella Hälsoreglementet

Hälso- och sjukvårdens ansvar för antibiotikaanvändning

- Vårdgivaren har det övergripande ansvaret för kvalitet och patientsäkerhet inom organisationen
- Arbetet mot antibiotikaresistens måste stärkas genom
 - att ge kvalitet i infektionsdiagnostik och antibiotikabehandling en tydlig plats i vårdgivarnas ledningssystem
 - att stötta verksamheterna i det egna kvalitetsarbetet
- Framgång i kvalitetsarbete är en ledningsfråga!